

Warszawa, dnia 28 grudnia 2015 r.

Poz. 2196

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 17 grudnia 2015 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
„Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń
i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”**

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 oraz z 2015 r. poz. 266 i 470) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316) załącznik otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 17 grudnia 2015 r. (poz. 2196)

**PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM WYWOŁUJĄCYM
AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT TEJ CHOROBY
ORAZ JEJ ZWALCZANIE**

**1. Identyfikacja programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem
wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby
oraz jej zwalczanie**

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever – ASF)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2015 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony przez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawinął do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r., białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono 2 przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 15 lipca 2015 r. stwierdzono 70 przypadków ASF u dzików oraz 3 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze trzech powiatów – sokólskiego, białostockiego i hajnowskiego w województwie podlaskim. W 2014 r. stwierdzono ogniska

oraz przypadki ASF u dzików na terytorium Litwy, Łotwy i Estonii. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi a Białorusią, oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróży.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbki były pobierane od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. były kontynuowane badania w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 996).

3. Opis programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej

„programem”, przewiduje środki, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

W związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji związanej z ASF w państwach graniczących ze wschodu z Unią Europejską program przewiduje monitorowanie ASF zarówno u dzików, jak i u świń w celu skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenieniu się tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej oraz środki przewidziane dla zwalczania choroby.

Program jest realizowany w 2015 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 z późn. zm.), ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2015 r. wynoszą 15 746 571,35 zł (3 792 536,29 euro). Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu, Rzeczypospolita Polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 14 214 662,55 zł (3 426 388,45 euro). Wszystkie szacunkowe koszty programu zostały dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 153), w ramach limitu wydatków ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2015 r., wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra

Finansów z dnia 6 października 2015 r. dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2015 r.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

3.1. Cel programu

Celem programu jest ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zakup kontenera do zabijania świń przy użyciu dwutlenku węgla;
- 3) zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików;
- 4) sfinansowanie budowy 2 odłowni żywołownych do odłowu dzików, które następnie będą podlegały odstrzałowii;
- 5) ubój lub zabicie świń na obszarze położonym w strefie I A oraz w strefie I B określonej w ust. 3.2.1, w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);

- 6) działania powiatowego lekarza weterynarii przeprowadzane po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny);
- 7) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją, przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze położonym w strefie I A i I B które to strefy są określone w ust. 3.2.1;
- 8) zakup środków dezynfekcyjnych dla myśliwych i pracowników Lasów Państwowych, do przeprowadzania dezynfekcji miejsca odstrzału dzików lub miejsca, w którym dokonano patroszenia dzika;
- 9) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią (drogowe przejścia graniczne w Kuźnicy Białostockiej, Bobrownikach, Kukurykach, Połowcach i Terespolu);
- 10) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną:
  - a) kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:
    - zagrożeniu ASF tak, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
    - pierwszych objawach zakażenia wirusem ASF,
    - sposobie zawiadomienia właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF,
    - ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów pochodzenia wieprzowego do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie,

- w tym w szczególności wprowadzanie takich produktów pochodzących z zagranicy,
- metodach unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,
  - obowiązku zawiadamiania odpowiedniego organu o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,
  - zasadach bioasekuracji,
- b) szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz rolników i myśliwych, mających na celu przekazanie wiedzy na temat ASF.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na strefy według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Strefa I A – obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia

Do strefy I A należą powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części II ust. 4 oraz części III ust. 4 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich oraz uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”.

Liczbę stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I A przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I A wg stanu na dzień 28 maja 2015 r. (dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 31 marca 2015 r.)

Obszar	Województwo	Powiat	Gmina	Liczba	Liczba
--------	-------------	--------	-------	--------	--------

				świń	stad
Obszar zagrożenia	podlaskie	białostocki	Gródek	40	13
	podlaskie	białostocki	Michałow	246	33
	podlaskie	sokólski	Krynki	104	12
	podlaskie	sokólski	Kuźnica	282	43
	podlaskie	sokólski	Sokółka	812	142
	podlaskie	sokólski	Szudziałowo	622	74
Razem				2 106	317
Obszar objęty ograniczeniami	podlaskie	augustowski	Lipsk	1 530	227
	podlaskie	augustowski	Płaska	59	13
	podlaskie	białostocki	Czarna Białostocka	558	29
	podlaskie	białostocki	Supraśl	25	5
	podlaskie	białostocki	Wasilków	156	8
	podlaskie	sejneński	Giby	2 060	116
	podlaskie	sejneński	Sejny, miasto Sejny	16 675	311
	podlaskie	sokólski	Dąbrowa Białostocka	7 946	450
	podlaskie	sokólski	Janów	3 850	142
	podlaskie	sokólski	Nowy Dwór	2 337	221
	podlaskie	sokólski	Sidra	1 322	128
	podlaskie	hajnowski	Białowieża	0	0
	podlaskie	hajnowski	Narewka	31	11
Razem				36 549	1 661

Strefa I B – obszar ochronny

Do strefy I B należą powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części I ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE.

Liczbę stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I B przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba stad oraz pogłowie świń na obszarze położonym w strefie I B wg stanu na dzień 28 maja 2015 r. (dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 31 marca 2015 r.)

Obszar	Województwo	Powiat	Gmina	Liczba świń	Liczba stad
Obszar ochronny	podlaskie	augustowski	Augustów, miasto Augustów	3 108	92
	podlaskie	augustowski	Bargłów Kościelny	666	95
	podlaskie	augustowski	Nowinka	215	37
	podlaskie	augustowski	Sztabin	544	115
	podlaskie	białostocki	Choroszcz	3 514	61
	podlaskie	białostocki	Dobrzyniewo Duże	201	18
	podlaskie	białostocki	Juchnowiec Kościelny	3 419	71
	podlaskie	białostocki	Łapy	9 231	95
	podlaskie	białostocki	Poświętne	44 116	113
	podlaskie	białostocki	Suraż	1 341	54
	podlaskie	białostocki	Turośl Kościelna	1 231	73
	podlaskie	białostocki	Tykocin	1 702	97
	podlaskie	białostocki	Zabłudów	6 016	49
	podlaskie	białostocki	Zawady	194	23
	podlaskie	Białystok	miasto Białystok	61	6
	podlaskie	bielski	Bielsk Podlaski	10 064	130
	podlaskie	bielski	Boćki	1 187	52
	podlaskie	bielski	Brańsk	5 934	136
	podlaskie	bielski	Orla	13 489	35
	podlaskie	bielski	Rudka	177	17
	podlaskie	bielski	Wyszki	3 878	99
	podlaskie	hajnowski	Czeremcha	33	10
	podlaskie	hajnowski	Czyże	306	43

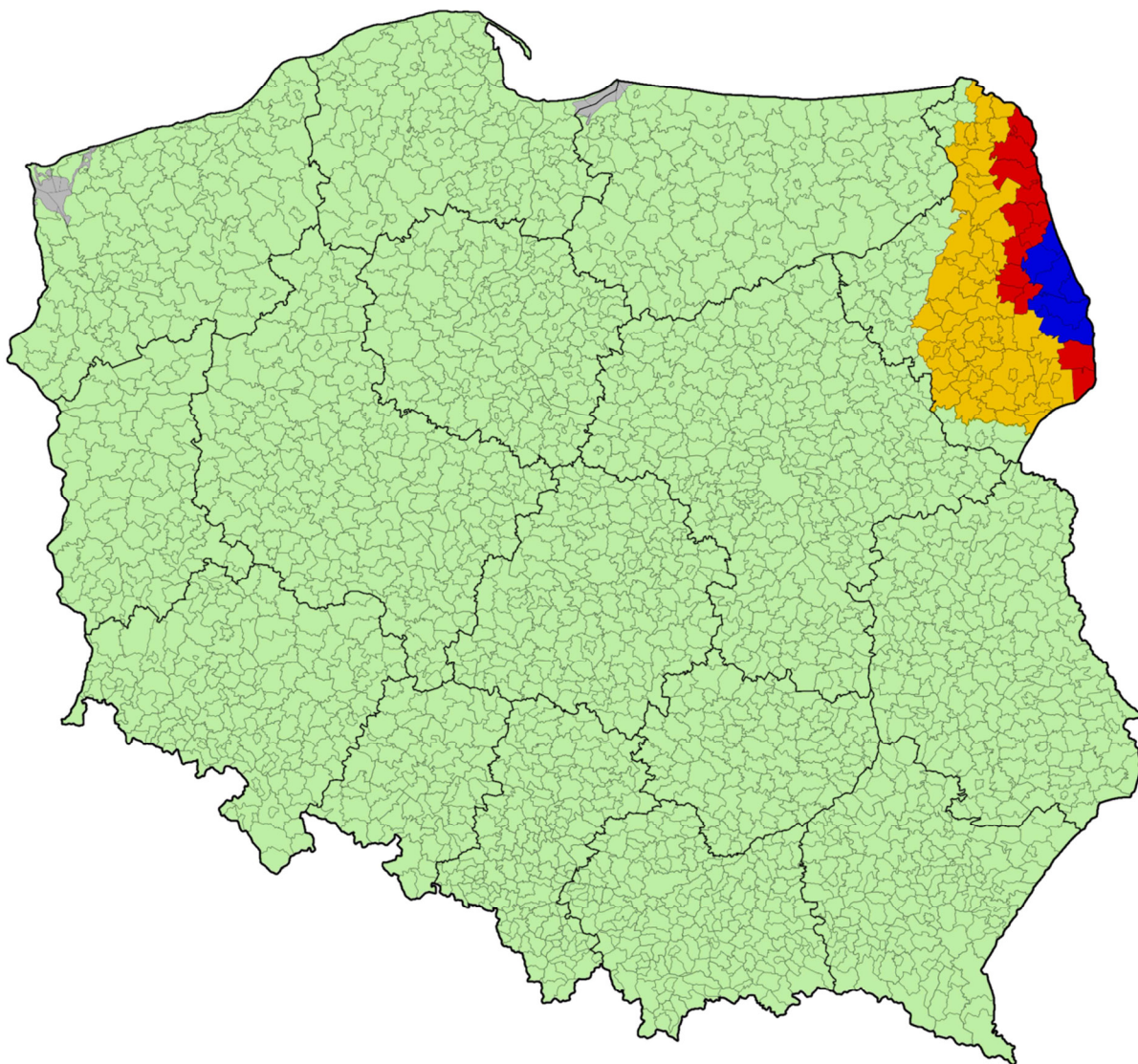
podlaskie	hajnowski	Dubicze Cerkiewne	1 508	37
podlaskie	hajnowski	Hajnówka	2 565	44
podlaskie	hajnowski	Kleszczele	115	37
podlaskie	hajnowski	Narew	446	34
podlaskie	moniecki	Goniądz	8 965	129
podlaskie	moniecki	Jasionówka	4 333	113
podlaskie	moniecki	Jaświły	5 286	248
podlaskie	moniecki	Knyszyn	6 784	68
podlaskie	moniecki	Krypno	844	40
podlaskie	moniecki	Mońki	34 496	352
podlaskie	moniecki	Trzcianne	3 051	187
podlaskie	sejneński	Krasnopol	4 870	172
podlaskie	sejneński	Puńsk	8 628	149
podlaskie	siemiatycki	Dziadkowice	5 626	99
podlaskie	siemiatycki	Grodzisk	1 997	100
podlaskie	siemiatycki	Milejczyce	78	6
podlaskie	sokólski	Korycin	3 516	118
podlaskie	sokólski	Suchowola	4 025	260
podlaskie	suwalski	Raczki	7 633	178
podlaskie	suwalski	Rutka-Tartak	2 405	87
podlaskie	suwalski	Suwałki	11 800	128
podlaskie	suwalski	Szypliszki	4 584	125
podlaskie	Suwałki	miasto Suwałki	1 336	20
podlaskie	wysokomazowiecki	Ciechanowiec	2 466	72
podlaskie	wysokomazowiecki	Klukowo	1 634	23
podlaskie	wysokomazowiecki	Kobylin-Borzymy	4 740	45
podlaskie	wysokomazowiecki	Kulesze Kościelne	2 664	25
podlaskie	wysokomazowiecki	Nowe Piekuty	1 846	18

	podlaskie	wysokomazowiecki	Sokoły	5 363	49
	podlaskie	wysokomazowiecki	Szepietowo	6 567	48
	podlaskie	wysokomazowiecki	Wysokie Mazowieckie, miasto Wysokie Mazowieckie	6 998	116
	podlaskie	zambrowski	Rutki	3 829	75
Razem				271 625	4 723

Strefa II

Do strefy II należą pozostałe powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Mapa 1 – Mapa Rzeczypospolitej Polskiej z zaznaczonymi obszarami (kolor granatowy (obszar zagrożenia) oraz kolor czerwony (obszar objęty ograniczeniami) – strefa I A, kolor żółty (obszar ochronny) – strefa I B, kolor zielony – powiaty lub części powiatów położone na obszarze strefy II niniejszego programu), wg stanu na dzień 28 maja 2015 r.

Obszar województwa podlaskiego, w którym znajdują się strefa I A i I B, charakteryzuje się stosunkowo niskim pogłowiem świń (głównie są to małe gospodarstwa przyzagrodowe). Na pozostałym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (strefa II) największe pogłowienie świń jest notowane w województwie wielkopolskim, mazowieckim, kujawsko-pomorskim i łódzkim. Szczegółowe dane dotyczące liczby stad oraz pogłowia świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw w poszczególnych województwach, zostały podane w ust. 4.4.2.

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek w strefach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

Strefa I A

Na obszarze należącym do strefy I A wprowadza się środki zwalczania choroby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń (rano i wieczorem) i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta), o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF na obszarze położonym w strefie I A obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 oraz zakazy określone w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 711).

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2015 r. poz. 392, z późn. zm.), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój na terenie gospodarstwa w celu produkcji mięsa na użytek własny, świń utrzymywanych w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jeżeli świnie przed ubojem były

utrzymywane w gospodarstwie przez 30 dni i zostaną one poddane badaniu przedubojowemu, a ich mięso zostanie poddane badaniu poubojowemu.

W przypadku uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF pobierane są przez urzędowego lekarza weterynarii przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa z tych świń, w przypadku gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:

- 1) III załącznika do decyzji 2014/709/UE;
- 2) II załącznika do decyzji nr 2014/709/UE - jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń.

W trakcie badania przed lub poubojowego w rzeźni, lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z § 17 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754), pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej sztuce lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń znajdujących się w stadzie lub zabitych z nakazu powiatowego lekarza weterynarii, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. WE L 143 z 11.06.2003, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59), zwanej dalej „decyzją 2003/422/WE”.

Na obszarze należącym do strefy I A, w gospodarstwach utrzymujących świnie powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko - weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE, oraz kontrolę przestrzegania:

1) zakazów i nakazów, o których mowa w § 1 i 2, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, 3-6, § 2 ust. 1 oraz § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku przemieszczania świń z gospodarstw położonych na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia, niespełniających wymagań zawartych w § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, poza te obszary, świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1;

2) wymagań dotyczących bioasekuracji, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018 (Dz. U. poz. 517) – na obszarze określonym § 1 tego rozporządzenia.

W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015-2018, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję, o której mowa w ust. 8 załącznika do tego rozporządzenia.

Na obszarze położonym w strefie I A urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności:
  - a) od padłych świń, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
  - b) od świń, które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
  - c) od świń:
    - mających objawy chorobowe wraz z gorączką
    - lub
    - mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny.

Na obszarze położonym w strefie I A pobiera się próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, od każdego padłego dzika, w tym od dzików zabitych podczas wypadków drogowych oraz innych zdarzeń, i każdego odstrzelonego dzika.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym kolejny numer tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służb Leśnych, Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze położonym w strefie I A myśliwi informują na piśmie właściwego powiatowego lekarza weterynarii o terminach planowanych polowań.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze położonym w strefie I A jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub

- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z § 18 ust. 4 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754), przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, od każdego odstrzelonego dzika, w tym chorego, a także od każdego dzika znalezionej martwego oraz zwłok dzików ulegających autolizie na obszarze położonym w strefie I A, jak również od każdego dzika dostarczonego do położonego na tym obszarze punktu lub zakładu, o których mowa powyżej.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF przez przeszkolonych myśliwych. Przeszkolenie myśliwych będzie polegało na dostarczeniu przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych, a także ulotek, zgodnie z ust. 3.7.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009 str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,

- 3) narogi i patrochy i inne części ciała odstrzelonego chorego dzika
– na obszarze położonym w strefie I A są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze położonym w strefie I A są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze położonym w strefie I A, bez patrochów, w przypadku których uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Strefa I B

Na obszarze należącym do strefy I B wprowadza się środki zwalczania choroby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń (rano i wieczorem), i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta), o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF, na obszarze położonym w strefie I B obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń i zakazy z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek

własny, w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój na terenie gospodarstwa w celu produkcji mięsa na użytek własny, świń utrzymywanych w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jeżeli świnię przed ubojem były utrzymywane w gospodarstwie przez 30 dni i zostaną one poddane badaniu przedubojowemu, a ich mięso zostanie poddane badaniu poubojowemu. Jeżeli w wyniku przeprowadzenia badania przedubojowego i badania poubojowego zachodzi podejrzenie wystąpienia ASF, pobiera się próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

W trakcie badania przed lub poubojowego w rzeźni, lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, zgodnie z § 17 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, w przypadku podejrzeń pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej sztuce lub o podejrzeniu wystąpienia ASF, jest przeprowadzone badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Na obszarze należącym do strefy I B, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza, w gospodarstwach utrzymujących świnię, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa w § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań dotyczących bioasekuracji powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów

i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku gospodarstw niespełniających wymagań zawartych w § 8 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, w przypadku przemieszczania świń z gospodarstwa na obszarze położonym w strefie I B, do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, świnię zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia.

Z obszaru każdego powiatu lub jego części na obszarze położonym w strefie I B urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności:
  - a) od padłych świń, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
  - b) od świń, które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
  - c) od świń:
    - mających objawy chorobowe wraz z gorączką
    - lub
    - mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny.

Na obszarze położonym w strefie I B urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, od każdego padłego dzika, w tym od dzików zabitych podczas wypadków drogowych oraz

innych zdarzeń i każdego dzika odstrzelonego lub dostarczonego do położonych na tym obszarze punktów lub zakładów, o których mowa w § 14 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym kolejny numer tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służb Leśnych, Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze położonym w strefie I B myśliwi informują na piśmie właściwego powiatowego lekarza weterynarii o terminach planowanych polowań.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze położonym w strefie I B jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od każdego dzika odstrzelonego lub dostarczonego do położonych na obszarze położonym w strefie I B punktów lub zakładów, o których mowa w § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń, od każdego odstrzelonego chorego dzika oraz znalezionej martwej dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie, na tym obszarze.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych, dopuszcza się pobieranie próbek do badań w kierunku wykrycia ASF przez przeszkolonych myśliwych. Przeszkolenie myśliwych polega na dostarczeniu przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych, a także ulotek, zgodnie z ust. 3.7.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy i inne części ciała odstrzelonego chorego dzika
  - na obszarze położonym w strefie I B są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze położonym w strefie I B są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze położonym w strefie I B, bez patrochów, w przypadku których uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Strefa II

Na obszarze należącym do strefy II próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w następujący sposób:

- 1) od świń w przypadku, gdy padnięcia w stadzie wynoszą u:
  - a) prosiąt – powyżej 20%,
  - b) warchlaków – powyżej 10%,
  - c) tuczników – powyżej 5%

- z tym, że przed pobraniem próbek powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń wraz z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od świń mających objawy chorobowe i gorączkę lub padłych albo mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) w pozostałych przypadkach, jeżeli świnie wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których jest niemożliwe postawienie diagnozy lub objawy wskazujące na podejrzenie zakażenia wirusem ASF, z tym, że przed pobraniem próbek do badań laboratoryjnych mających na celu wykrycie ASF powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń wraz z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od świń mających objawy chorobowe wraz z gorączką lub padłych albo mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 3) od każdego padłego, w tym dzików zabitych podczas wypadków drogowych oraz innych zdarzeń i każdego odstrzelonego chorego dzika.

3.2.3. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od żywych, padłych i poddanych ubojowi świń oraz padłych i odstrzelonych dzików jest określony w rozdziale V lit. B załącznika do decyzji 2003/422/WE.

Od żywych świń i odstrzelonych dzików do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się próbki krwi, a od padłych świń, poddanych ubojowi świń i padłych dzików – migdałki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe), śledzionę, nerki, tkankę płucną i jeżeli to możliwe – krew. W przypadku zwłok dzików

ulegających autolizie do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się kość długą lub mostek.

Na obszarze położonym w strefie I A, I B oraz w strefie II próbki pobrane od żywych, padłych i poddanych ubojowi świń bada się metodą qRT – PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, przeprowadzonego metodą PCR, jest dodatni jest przeprowadzone również badanie metodą ELISA. Na obszarze położonym w strefie I A oraz I B w przypadku podejrzenia występowania w stadzie świni chronicznie zakażonej wirusem ASF próbki bada się metodą ELISA.

Na obszarze położonym w strefie I A, próbki pobrane od padłych i odstrzelonych dzików bada się metodą qRT – PCR oraz, jeżeli możliwe jest pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, metodą ELISA.

Na obszarze położonym w strefie I B próbki pobrane od padłych, odstrzelonych chorych dzików oraz od odstrzelonych dzików wysyłanych na obszar położony w strefie II bada się metodą qRT – PCR.

Na obszarze położonym w strefie II padłe dziki oraz odstrzelone chore dziki bada się metodą qRT – PCR.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1482 i 1918).

3.2.4. Inne działania podejmowane na obszarze należącym do strefy I A oraz I B

Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki zwalczania choroby, zgodnie z przepisami o zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach położonych w wyznaczonym obszarze o promieniu 10 km wokół przypadku ASF u dzika może:

- 1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;

- 2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;
- 3) pobrać od świń próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF;
- 4) nakazać ubój lub zabicie świń, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt – jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią

Na drogowych przejściach granicznych z Białorusią podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

- 1) wyłożenie na pasach ruchu dla pojazdów o masie własnej nieprzekraczającej 3,5 tony mat dezynfekcyjnych;
- 2) oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt, wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność choroby, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5 z późn. zm.) oraz utrzymanie urządzeń do oczyszczania i dezynfekcji środków transportu w stanie technicznym zapewniającym skuteczne przeprowadzanie oczyszczania i dezynfekcji.

3.4. Zakup urządzenia służącego do zabijania dwutlenkiem węgla świń podejrzanych o zakażenie lub zakażonych ASF oraz kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików

W ramach programu zostaną zakupione:

- 1) mobilne urządzenie służące do zabijania dwutlenkiem węgla świń podejrzanych o zakażenie lub zakażonych ASF. Urządzenie to może być stosowane w przypadku konieczności zabicia świń zgodnie z przepisami dotyczącymi zwalczania ASF;
- 2) 2 kontenery chłodnicze do przetrzymywania tusz dzików.

3.5. Sfinansowanie budowy 2 odłowni żywołownych do odłowu dzików

W ramach programu zostanie sfinansowana budowa 2 odłowni żywołownych w celu:

- 1) odławiania, a następnie dokonania odstrzału odłowionych watah (stad) dzików. Odstrzelone dziki będą podlegać badaniom laboratoryjnym w kierunku ASF, zgodnie z ust. 3.2.2;
- 2) sprawdzania wielkości migracji dzików z terytorium Białorusi i ich ewentualnego zarażenia wirusem ASF;
- 3) oceny szerzenia się wirusa ASF w obrębie watah dzików.

Warunkiem sfinansowania budowy ww. odłowni będzie uzyskanie zezwolenia ministra właściwego do spraw środowiska, o którym mowa w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, z późn. zm.).

3.6. Zakup środków dezynfekcyjnych dla myśliwych i pracowników Lasów Państwowych, do dezynfekcji po dokonaniu odstrzału dzików

W ramach programu zostanie zakupiony środek dezynfekcyjny dla myśliwych oraz pracowników Lasów Państwowych do dezynfekcji miejsc patroszenia dzików, sprzętu i urządzeń służących do obróbki i transportu tusz odstrzelonych dzików.

3.7. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla rolników, podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa

W ramach realizacji programu będą publikowane ulotki:

- 1) dla rolników i podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, zawierające informacje o:
  - a) ASF oraz jego objawach,
  - b) sposobie rozprzestrzeniania się ASF,

- c) postępowaniu posiadacza zwierząt w związku z podejrzeniem wystąpienia lub wystąpieniem ASF,
  - d) przysługujących odszkodowaniach za świnie poddane ubojowi lub zabite,
  - e) zasadach bioasekuracji,
  - f) zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi,
  - g) unieszkodliwianiu zwłok świń oraz zasadach przeprowadzania oczyszczania i odkażania w gospodarstwach;
- 2) dla myśliwych – zawierające informacje o:
- a) ASF oraz jego objawach,
  - b) sposobie postępowania myśliwego z tuszą dzika po dokonaniu polowania, w tym sposobie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych,
  - c) zabezpieczeniu środków transportu do transportu odstrzelonych dzików przez myśliwych tak, aby zminimalizować ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa ASF.

Dystrybucja ulotek odbywa się za pośrednictwem organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuje się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podczas wykonywanych kontroli, wśród podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego, pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w stadach, w których są utrzymywane świnie). Dodatkowo, ulotki dystrybuje się wśród myśliwych, kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów, prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu ASF są przekazywane również przez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz ewentualnych dróg jego rozprzestrzeniania, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF, bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi, o właściwym zagospodarowaniu zwłok świń oraz postępowaniu z tuszami odstrzelonych dzików i o zasadach polowań.

3.8. Przeprowadzenie przez organy Inspekcji Weterynaryjnej szkoleń dla rolników i myśliwych oraz podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz

W ramach programu organy Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzą grupowe szkolenia dla rolników i myśliwych oraz podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz. Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy o ASF. Tematyka szkoleń będzie obejmować m.in.: objawy ASF, zgłaszanie podejrzenia wystąpienia ASF, postępowanie po zgłoszeniu podejrzenia wystąpienia ASF, zasady wypłacania odszkodowań, zasady bioasekuracji w gospodarstwie oraz zasady postępowania myśliwego biorącego udział w polowaniu, tak aby zapobiec rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, informację o zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

2015 rok

kontrola, nadzór

badania

inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, zakup urządzenia do zabijania świń)

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu monitorowania zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i mającego na celu poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Programem jest realizowany na obszarze 16 województw, obejmujących 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Mapa 2. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej.

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia ASF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje

ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta). Dodatkowo, posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze położonym w strefie I A i I B, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń.

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Tabela 3. Liczba stad oraz pogłowie świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw (źródło: Agencja Rolnictwa i Modernizacji Rolnictwa, stan na dzień 31 grudnia 2014 r.).

województwo	liczba świń							liczba siedziw stad						
	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000		
dolnośląskie	14 213	23 601	39 284	30 728	21 426	128 299	3 221	1 440	872	162	31	29		
kujawsko-pomorskie	43 936	110 973	379 362	441 210	168 979	341 017	9 391	6 514	7 633	2 240	247	131		
lubelskie	93 281	96 577	118 305	157 959	83 179	330 199	23 014	6 053	2 610	719	121	136		
lubuskie	6 783	12 350	25 323	26 235	14 420	204 830	1 492	742	536	134	20	45		
łódzkie	57 901	115 466	225 831	290 853	163 830	584 823	12 244	6 972	4 893	1 317	239	226		
małopolskie	38 588	49 672	65 971	54 501	17 504	38 646	9 236	3 069	1 493	266	25	10		
mazowieckie	83 729	130 555	210 800	287 329	157 684	1 610 452	18 482	7 994	4 547	1 331	218	333		
opolskie	12 889	31 793	115 413	159 117	46 579	161 798	2 691	1 881	2 271	837	68	55		
podkarpackie	43 435	47 043	53 905	39 151	15 249	63 060	10 674	2 930	1 235	194	22	19		
podlaskie	28 426	34 513	55 573	90 811	71 203	215 068	6 704	2 118	1 174	412	103	85		
pomorskie	19 313	47 234	125 855	145 531	51 761	325 277	3 975	2 800	2 615	749	76	81		
śląskie	14 483	30 169	68 828	65 343	16 546	126 547	2 996	1 803	1 453	331	26	25		
świętokrzyskie	34 312	45 207	64 140	63 889	25 685	177 264	8 134	2 795	1 447	328	40	63		
warmińsko-mazurskie	11 299	23 263	81 147	171 389	82 419	585 172	2 498	1 409	1 588	790	119	144		
wielkopolskie	74 212	198 641	770 478	1 079 641	477 299	1 683 438	15 201	11 592	15 048	5 370	683	558		
zachodniopomorskie	9 240	18 903	35 252	31 939	20 160	907 002	1 971	1 153	777	145	27	108		
SUMA	586 040	1 015 960	2 435 467	3 135 626	1 433 923	7 482 892	131 924	61 265	50 192	15 325	2 065	2 048		

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, w roku łowieckim 2012/2013 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła ponad 282 tys. sztuk.

Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Liczba dzików w poszczególnych województwach (źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, stan marzec 2014 r.).

Województwo	Pogłowie dzików w tysiącach sztuk
Dolnośląskie	27,7
Kujawsko-pomorskie	13,5
Lubelskie	17,5
Lubuskie	20,6
Łódzkie	8,7
Małopolskie	6,0
Mazowieckie	19,8
Opolskie	11,5
Podkarpackie	11,2
Podlaskie	14,9
Pomorskie	20,4
Śląskie	9,8
Świętokrzyskie	5,5
Warmińsko-mazurskie	29,2
Wielkopolskie	29,8
Zachodniopomorskie	38,5
W sumie	284,6

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2015 r. poz. 1172 i 1893);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2015 r. poz. 807 i 1419);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635, z późn. zm.).

Oznakowania świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się przez założenie kolczyka na lewą małżowinę uszną zwierzęcia lub wytatuowanie w obu małżowinach usznych albo na grzbiecie zwierzęcia numeru siedziby stada nadanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Indywidualnego oznakowania świń na obszarze należącym do strefy I A, o którym mowa w ust. 3.2.4, dokonuje urzędowy lekarz weterynarii przez założenie kolczyka z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie. Kolejny numer zwierzęcia w stadzie musi być wykonany w sposób trwały i czytelny. Koszty związane z indywidualnym oznakowaniem świni w stadzie w takim przypadku są pokrywane z budżetu państwa.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

W związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określające zasady dla przemieszczania żywych świń z i do obszarów wymienionych w części I ust. 4 (obszar ochronny),

części II ust. 4 (obszar objęty ograniczeniami) oraz części III ust. 3 (obszar zagrożenia) załącznika do decyzji 2014/709/UE zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium.

Na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami został wprowadzony obowiązek zaopatrywania świń, przemieszczanych na tym obszarze oraz z tego obszaru poza ten obszar do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii, na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń, zawierające:

- 1) dane identyfikacyjne wystawiającego świadectwo;
- 2) numer świadectwa;
- 3) liczbę przemieszczanych świń;
- 4) numery identyfikacyjne świń;
- 5) miejsce pochodzenia świń;
- 6) miejsce przeznaczenia świń;
- 7) określenie środka transportu świń oraz jego numer rejestracyjny;
- 8) poświadczenie spełniania przez świnie wymagań zdrowotnych określonych w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 9) datę wystawienia oraz pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Zostały opisane w ust. 3.3.

4.4.9. Środki w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, w przypadku stwierdzenia choroby w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko choroby. Działania podejmowane po wyznaczeniu ogniska choroby zostały określone w § 4 oraz § 6-10 rozporządzenia Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

Działania podejmowane w przypadku wystąpienia choroby u dzika zostały określone w § 18 rozporządzenia Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się zgodnie z art. 49 oraz art. 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu.

W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z przepisami art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczące zdrowia roślin i materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002, (WE)

nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1).

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed rozprzestrzenieniem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój choroby

Łącznie w 2014 r. stwierdzono 30 przypadków ASF u dzików oraz 2 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze dwóch powiatów - sokólskiego i białostockiego w województwie podlaskim.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok: 2013

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	484	0
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	12 737	0
Razem				13 221	0

Rok: 2012

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	12	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	208	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	1 247	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	1 282	0
Razem				2 749	0

Rok: 2011

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	232	0
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	12	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	8	0
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	332	0
Razem				584	0

Rok: 2009–2010

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	0	0
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	0	0
Razem				0	0

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu pod koniec każdego roku

W 2013 r. na terytorium Polski nie stwierdzono przypadków ani ognisk ASF.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny**6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących**

Dane w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych**Rok: 2015 Choroba: ASF Gatunek zwierząt: świnie**

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań
STREFA I A	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	29 268
STREFA I A	ELISA	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	187
STREFA I B	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	309
STREFA I B	ELISA	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	185
STREFA II	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	1 462
RAZEM					31 411

Rok: 2015 Choroba: ASF Gatunek zwierząt: dziki

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań
STREFA I A	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	1 960
STREFA I A	ELISA	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	1 867
STREFA I B	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	2 752
STREFA II	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	1 958
RAZEM					8 537

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu

8.1. Koszty realizacji programu wprowadzonego na obszarze położonym w strefie I A w 2015 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	26 607 świń	21,86	581 629,02	5,27	140 218,89	tak
	padle dziki	156 dzików	76,82	11 983,92	18,51	2 887,56	tak
	odstrzelone dziki, w tym dostarczenie odstrzelonych dzików do badań	1 626 dzików	168,13	273 379,38	40,51	65 869,26	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	31 228 badań	147,79	4 615 186,12	35,61	1 112 029,08	tak
	ELISA	2 054 badań	56,00	115 024,00	13,49	27 708,46	tak
2. Perlustracja stad w obszarze zapowietrzonym i zagrożonym, badanie kliniczne stad oraz kontrola bioasekuracji	koszty pracy	12 900 godzin	41,00	528 900,00	9,88	127 452,00	tak
	koszty dojazdów	322 500 km	0,80	258 000,00	0,19	61 275,00	nie
3. Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne	1 003 opakowania	530,08	531 670,24	127,73	128 113,19	tak
	dezynfekcja gospodarstw w obszarze	188 usług	519,82	97 726,16	125,26	23 548,88	tak

	wycena przez rzeczoznawców	1 280 godzin	31,96	40 908,80	7,70	9 856,00	nie
	zabicie świń	2 000 sztuk	38,21	76 420,00	9,21	18 420,00	tak
	dojazdy w celu zabicia świń	4 000 km	0,80	3 200,00	0,19	760,00	tak
	koszt unieszkodliwienia zabitych świń (usługa + załadunek + transport)	2 000 sztuk	231,48	462 960,00	55,78	111 560,00	tak
	koszt unieszkodliwienia tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych	488 sztuk	454,00	221 552,00	109,40	53 387,20	tak
	koszty zniszczenia / obróbki ściółki	40 080 kg	1,05	42 084,00	0,25	10 020,00	tak
	RAZEM			11 769 378,70		2 835 083,99	
	w tym koszty kwalifikowane:			11 303 189,90		2 723 646,25	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono wg kursu euro 4,15 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 6 października 2015 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja października 2015 r.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostały dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

8.2. Koszty realizacji programu wprowadzonego na obszarze położonym w strefie I B w 2015 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	281 świń	21,86	6 142,66	5,27	1 480,87	tak
	padle dziki	160 dzików	76,82	12 291,20	18,51	2 961,60	tak
	odstrzelone dziki	2 342 dzików	31,03	72 672,26	7,48	17 518,16	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	3 061 badań	147,79	452 385,19	35,61	109 002,21	tak
	ELISA	185 badań	56,00	10 360,00	13,49	2 495,65	tak
2. Badanie kliniczne stad oraz kontrola bioasekuracji	praca	30 186 godzin	41,00	1 237 626,00	9,88	298 237,68	tak
	dojazdy	754 650 km	0,80	603 720,00	0,19	143 383,50	nie
3. Inne koszty	wydruk ulotek informacyjnych	30 000 sztuk	0,48	14 400,00	0,12	3 600,00	tak

przeprowadzenie szkoleń grupowych	14 szkoleń	1 500,00	21 000,00	361,45	5 060,30	nie
unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych	703 sztuki	454,00	319 162,00	109,40	76 908,20	tak
RAZEM						
w tym koszty kwalifikowane:						
			2 749 759,31		660 648,17	
			2 125 039,31		512 204,37	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono wg kursu euro 4,15 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 6 października 2015 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja październik 2015 r.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które zostały dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

8.3. Koszty realizacji programu wprowadzonego na obszarze położonym w strefie II w 2015 r.

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	1 329 świń	21,86	29 051,94	5,27	7 003,83	tak
	padle i chore odstrzelone dziki	1 780 dzików	76,82	136 739,60	18,51	32 947,80	tak
1.2. Koszt analizy	test PCR	3 420 badań	147,79	505 441,80	35,61	121 786,20	tak
	wydruk ulotek informacyjnych	240 000 sztuk	0,48	115 200,00	0,12	28 800,00	tak
2. Inne koszty	przeprowadzenie szkoleń grupowych	294 szkolenia	1 500,00	441 000,00	361,45	106 266,30	nie
RAZEM				1 227 433,34		296 804,13	
w tym koszty kwalifikowane:				786 433,34		190 537,83	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono wg kursu euro 4,15 zł zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 6 października 2015 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw – aktualizacja października 2015 r.

Są to szacunkowe koszty, które zostały dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.